

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินสาธารณประโยชน์
ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง : ศึกษา
เฉพาะกรณีจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายนิสิต บุญดีเรก

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รศ. สมศักดิ์	เกษียณเกษียณ	ประธานกรรมการ
รศ. ดร. โกสุมภ์	สายจันทร์	กรรมการ
รศ. เศกสัน	ศรีวิวัฒนากุลกิจ	กรรมการ

บทคัดย่อ

ปัญหาเรื่องการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานแล้ว ส่วนใหญ่เป็นการบุกรุกเข้าไปถือครองทำประโยชน์ เป็นที่อยู่อาศัยและทำมาหากิน ในที่ดินสาธารณประโยชน์ ประเภทต่าง ๆ เช่น ลำเหมืองสาธารณะลำคลองสาธารณะ ที่ชายตลิ่งริมแม่น้ำ และที่ป่าช้า เป็นต้น สาเหตุที่มีการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์กันอย่างกว้างขวาง ก็เนื่องมาจากประชาชนที่ยากจนและไม่มีที่ทำกินหรือมีแต่เกิดภัยพิบัติจำต้องสละที่ดินเข้าไปหางานทำในเมือง แต่เนื่องจากที่ดินในเมืองมีราคาแพง ค่าเช่าบ้านก็แพง จำเป็นต้องบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ เพื่อการสร้างที่พักอาศัยชั่วคราว ตามริมคลอง เช่น คลองแม่ข่า และลำเหมืองสาธารณะประโยชน์อื่น ๆ

ประชาชนอีกพวกหนึ่ง คือพวกที่มีที่ดินทำกินจำกัดประกอบกับช่วงจังหวะที่ดินมีราคาแพง จึงมีนายทุนไปกว้านซื้อทำให้ชาวนา ไม่มีที่ทำกินหรือมีไม่มากนัก ทำให้มีการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ต่าง ๆ โดยเฉพาะที่ป่าสงวนแห่งชาติ และที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

อีกพวกหนึ่งก็คือพวกที่มีค่านิยมต้องการอยู่กับสภาพธรรมชาติ จึงพยายามหาที่ดินที่ติดภูเขา แม่น้ำลำธารต่าง ๆ เป็นแหล่งให้มีการบุกรุกที่ดินริมแม่น้ำปิง และที่ดินตามตลิ่งต่าง ๆ คนพวกนี้จะเป็นพวก

นายทุน.....

นายท้าวร่ำรวย รวมทั้งนักการเมืองซึ่งทำให้มีการบุกรุกป่าสงวน และที่สาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นที่พักจัดสรร ทำสนามกอล์ฟ และสร้างรีสอร์ท

งานศึกษาค้นคว้านี้ ได้ศึกษาถึงความหมาย และที่มาของที่ดินสาธารณประโยชน์ การสิ้นสภาพของที่ดินสาธารณประโยชน์ อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษา และคุ้มครองป้องกันที่ดินสาธารณประโยชน์ สาเหตุที่มีการบุกรุกที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และอำเภอสันป่าตอง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ของทางราชการที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน และแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ได้ผลอย่างจริงจัง ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการศึกษาเฉพาะกรณีที่เกิดขึ้นในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในห้วงระหว่างปี พ.ศ. 2530 ถึง พ.ศ. 2535 และศึกษาเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 เท่านั้น ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้า ได้พบปัญหาเกี่ยวกับการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ และอำเภอสันป่าตอง ซึ่งมีสภาพปัญหาที่ต่างกัน โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นการบุกรุกคลองสาธารณะ และที่ชายตลิ่งแม่น้ำปิง ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานจนยากแก่การแก้ไข ทางราชการได้แก่คณะเทศมนตรี ผู้บริหารเทศบาล และนายอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหานี้กันอย่างจริงจัง ถ้าปล่อยไว้เนิ่นนาน ปัญหาผู้บุกรุกก็จะเพิ่มมากขึ้น ส่วนปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ในอำเภอสันป่าตอง มีเพียงจำนวนน้อย การแก้ปัญหาสามารถทำได้ไม่ยากนัก

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ ออกเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางที่หนึ่ง เป็นการหามาตรการป้องกันมิให้มีการบุกรุกเกิดขึ้น กับมาตรการที่เมื่อมีการบุกรุกเกิดขึ้นแล้ว ทางราชการจำเป็นจะต้องจัดที่ดิน ฝืนใหม่เพื่ออพยพผู้บุกรุกออกไปจากที่สาธารณประโยชน์ หรือให้เช่าที่ดินสาธารณประโยชน์นั้น โดยเก็บค่าเช่าเป็นรายปี ส่วนแนวทางที่สอง เป็นวิธีการขั้นสุดท้ายหลังจากที่ไม่สามารถหามาตรการอื่น ๆ มาแก้ไขปัญหานี้ได้ก็จำเป็นต้องดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดต่อผู้บุกรุกที่สาธารณประโยชน์ และถ้าจำเป็นเพื่อความมั่นคงและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ก็อาจจะต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้นำบทบัญญัติของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 44 ลงวันที่ 11 มกราคม 2502 มาใช้บังคับ เพื่อการแก้ปัญหาให้ได้ผลอย่างจริงจัง

Independent Study: Public Land Conservation under the Authority
of the Chiang Mai Provincial Officers

Author: Mr. Nisit Boondirek

M.A. (Political Science) Politics and Government

Examining Committee:

Assoc. Prof. Somsak Keawkingkeo Chairman

Assoc. Prof. Dr. Kosump Saichan Member

Assoc. Prof. Seksin Srivatananukulkit Member

ABSTRACT

The problems of encroachment of public domains has been prevailing for a long time. These domains are being used mostly for dwelling and for making a living from such land. These public places are creeks, canals, such as the Mae Kha canal, river banks and cemeteries etc. The cause of this land encroachment is the population pressure, the people are poor and have no land to cultivate causing them to desert their land and seek employment in town. But because the cost of land is high and to rent is also expensive, they have to encroach on these public places for temporary shelter.

One of these groups of people are the ones with limited land use combined with the fluctuation of soaring land prices, therefore causing encroachment of public domains, such as the Forest Reserve areas and National Forest Zones.

Another group is the people who have social values and wish to make use of the natural environment and therefore have acquired land adjacent to the mountains, creeks and rivers, consequently the encroachment is inevitable as is seen on the banks of the Ping River and the land in the hills. These groups are the rich capitalists including politicians who have encroached upon the Forest Reserve areas etc. for their allocation of golf courses and resorts.

This research is made from a study of the meaning and the history of the public domains and its uselessness, the maintenance authority, the protection and prevention of public domains, the cause of the encroachment, the problems of the public land in Muang Chiang Mai and San Pathong Districts in the Chiang Mai Province, the official solving of this problem in the past and present and successful solving guideline measures. From research carried out on the abovementioned two districts during the years 1987-1992, where particular problems arose from violations of the Rural Administration Act of FY 1914 and

the Land Act of FY 1954, it was found that there were different problem situations in the public domain encroachment in Chiang Mai Municipality, Muang and San Pathong Districts particularly in the municipality. The public canals and the banks of the Mae Ping River where encroachment was most prevalent are where the problems are harder to solve. The official authorities are the Municipal Council, the Municipal Administrators and the city District Officers which must join hands in solving these problem. If they are let go without solving, the encroachers will multiply while in the San Pathong District the amount is less and may be more easily solved.

The researchers have divided the solving guidelines to probe this encroaching problem into two aspects, they are: Firstly find protective measures for the encroachment and the allocation of resettlement for these people or lease of such public land on a yearly basis; Secondly, the last measure, if other means are not met, is to bring the law into affect requiring the power of the Governor, the Revolutionary Act No. 4.4 dated 11 January 1959 to reinforce the solving of this problem.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved